

Broj: 01-126/22-4
Podgorica, 11.10.2022. godine
MB

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" br. 42/2011, 32/2014 i 21/17) i člana 40 Pravila o radu zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 53/14), nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi XX, XY i XZ, daje

MIŠLJENJE

I Uvod

1. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, putem maila 15.2.2022. godine, podnijeli su pritužbu XX, XY i XZ u kojoj su u bitnom naveli: da se pred Osnovnim sudom u Kotoru vodio parnični postupak u kojoj je stranka bila ZZ na jednoj strani dok je na drugoj strani bio podnosilac pritužbe XX; da prije pokretanja postupka, a i nakon završetka istog trpe agoniju i proganjanje, gdje im se upućuju prijetnje koje za posljedicu imaju ugrožavanje lične sigurnosti; da su kontaktirani od strane svoje punomoćnice koja je stupila u kontakt sa punomoćnikom porodice sa kojom su imali spor, radi mirnog rješavanja postupka povodom pravosnažne odluke Osnovnog suda u Kotoru, da se sastanu 4.2.2022. godine, međutim da do sastanka nije došlo; da su se kasnije tokom tog dana, negdje oko 14:30 časova, na lice mjesta (na spornoj terasi koja se nalazi između stanova dvije porodice) pojavili advokat koji je zastupao protivnu stranku u gore pomenutom sporu, zajedno sa svojim klijentima i njihovim prijateljima; da su, nakon izvjesnog vremena, počeli sa provokacijama i prijetnjama da će da zazidaju otvore od stana i da neće moći da uđu u svoj stan; da je XZ telefonskim putem pozvala policijsku stanicu radi hitne intervencije; da je njen suprug XY bio odsutan i da je pozvao svoga kuma kako bi došao u stan kod njegove supruge XZ, kako bi spriječio eventualni fizički obračun; da je isti bio izvrijeđan od stane advokata protivne strane; da je nedugo zatim stigla patrola policije od kojih je jedan policijski službenik bio WW, kojom prilikom mu je od strane XZ i VV, kuma supruge XZ, predočeno da šta se desilo; da je tokom tog događaja advokat protivne strane vikao na policijskog službenika i stvarao tenzije, a što je isti koristio jer je suprug specijalne državne tužiteljke, koja je bila prisutna u tom momentu; da policijski službenici istu nijesu legitimisali jer se radilo o specijalnoj državnoj tužiteljki navodeći da ima načina kako da se utvrdi njen identitet; da su se sva lica te prilike udaljila sa terase i da policijski službenik nije vršio alkotestiranje; da je policijski službenik ukazao da nema elemenata za krivičnu ili prekršajnu odgovornost, te da je prisutne upozorio da se klone bilo kakvog verbalnog ili fizičkog sukoba; da je službenik sa tim u vezi sačinio neki akt koji nije davao na uvid prisutnima niti na potpisivanje; da su se 6.2.2022. godine, pojavili majstori na spornu terasu uzimajući dimenzije radi izvođenja radova postavljanja nove ograde; da se dana 14.2.2022. godine, na spornoj terasi opet pojavio advokat sa svojim klijentima od kojih je jedan počeo da siječe njihovu ogradu; da je isti odbio da prestane sa tim i da je krenuo sa uključenom brusilicom prema XY; da se u tim momentima pojavila patrola policije koju je pozvao XX; da su službenici pozvali podnosioc pritužbe i osobe sa kojima imaju spor odnosno ZZ i ZX kao i njihovog advokata da pristupe u CB Budva radi davanja izjave; da su u CB-u predočili

cjelokupnu situaciju i da su molili da ih zaštite od konstantnog napada; da su oni lišeni slobode, dok su ZZ i ZX pušteni nakon davanja iskaza; da su insistirali da im se omogući kontakt sa advokatom i da im se objasni zašto su lišeni slobode; da im je od strane inspektora QQ to pravo uskraćeno i da im je saopšteno da će biti zadržani do 21:00 časova, kada će biti odvedeni u Sud za prekršaje u Budvi radi navodnog prekršaja iz oblasti narušavanja javnog reda i mira te da su u 21:00 pristigli u Sud za prekršaje.

Na kraju se navodi: da je XX naglo pogoršano zdravstveno stanje, zbog čega je hitno morao da ide u JZU Zavod za hitnu medicinsku pomoć.

Uz pritužbu je dostavljena i određena dokumentacija i to: ljekarski izvještaj Jedinice za HMP Budva na ime XX br. protokola 905 od 14.2.2022. godine; ljekarski izvještaj Jedinice za HMP Budva br. protokola 906 od 14.2.2022. godine; fotografije sa sporne terase kao i presude Osnovnog suda u Kotoru posl.br.P 1684/18-15 i Višeg suda u Podgorici Gž. br. 413/21-15.

II Postupanje Zaštitnika

2. Uvidom u pritužbu, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je utvrdio da ista ispunjava uslove sadržane u čl. 31 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore¹, koji se tiču njene sadržine, te aktom br. 01-126/22-1 od 21.2.2022. godine, obavijestio podnosioc pritužbe da je Zaštitnik u skladu sa svojim ovlaštenjima pokrenuo postupak ispitavanja povrede ljudskih prava i sloboda u odnosu na postupanje službenika Uprave policije Centra bezbjednosti Budva.

3. Zaštitnik je saglasno odredbama člana 35. Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, aktom br.01-126/22-2 od 21.2.2022. godine, zatražio izjašnjenje od strane Uprave policije kao i svu dokumentaciju formiranu povodom konkretnog slučaja.

Uprava policije – Centar bezbjednosti Budva je dostavila izjašnjenje 17/2 broj 03-074/22-1315/2 od 21.3.2022. godine, u kojem se u bitnom navodi: da su službenici Centra bezbjednosti Budva postupali po prijavi koju je dana 4.2.2022. godine oko 14:40 časova, telefonskim putem podnijela XZ iz Budve, zbog uzurpiranja njenog posjeda - terase koja se nalazi u ulici ... u Bečićima; da je navedenog dana policijski službenik CB Budva WW izašao na lice mjesta, gdje je legitimisao zatečena lica, nakon čega je obavio razgovor sa prisutnima; da je o svemu informisao nadležnog državnog tužioca u ODT u Kotoru, koji je ocijenio da u prijavljenom događaju nema elemenata krivičnog djela za koje gonjenje se preduzima po službenoj dužnosti; da je, obzirom da nijesu postojali elementi koji bi činili biće prekršaja, policijski službenik shodno članu 82 Zakona o unutrašnjim poslovima, izrekao mjeru upozorenja i licima uputio upozorenje da nastale probleme rješavaju putem nadležnih institucija, o čemu je sačinjena i službena zabilješka broj 17/2-03215/22-652 od 4.2.2022. godine, te da je prilikom dolaska na lice mjesta policijskog službenika uočeno prisustvo još jedne ženske osobe, koja se tokom legitimisanja prisutnih lica udaljila sa lica mjesta, a kako navedena osoba nije obuhvaćena prijavom koju je podnijela XZ to nije bilo potrebe za utvrđivanjem njenog identiteta, za koju je advokat prijavljenih ZZ i ZX, ZW odmah rekao da je njegova supruga.

Dalje se navodi: da je, po prijavi koju je dana 14.2.2022. godine, oko 11:30 časova podnio telefonskim putem XY, nakon zaprimljene prijave, na lice mjesta izašla patrola koju su činili tri policijska službenika koji su obavili razgovor sa prisutnim licima nakon čega su aktere događaja uputili u službene prostorije CB Budva, gdje je po prijavi postupao policijski službenik VV; da su u policijskim prostorijama na Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, prikupljena obavještenja od XX, XY, ZZ i ZX; da je

---

¹ Službeni list Crne Gore", (br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017).

nakon toga detaljno o događaju upoznat nadležni državni tužilac u ODT u Kotoru, koji je ocijenio da u događaju nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti kao i da su policijski službenici CB Budva, nakon obavljenih konsultacija sa nadležnim tužiocem, obzirom da je u prijavljenom događaju bilo elemenata prekršaja iz Zakona o javnom redu i miru, cijeneći činjenicu da je prijava o svađama i prepirkama između gore navedenih lica bilo i u prethodnom periodu a isti nijesu iskazali interesovanje da problem riješe mirnim putem i da je postojala opasnost da će po povratku na lice mjesta ponovo doći do sukoba između dvije strane, u skladu sa svojim ovlašćenjima, u skraćenom postupku, podnijeli prekršajnu prijavu protiv XY zbog počinjenog prekršaja iz člana 10 stav 2 Zakona o javnom redu i miru, a protiv XX prijavu zbog počinjenog prekršaja iz člana 8 Zakona o javnom redu i miru.

U izjašnjenju je dalje navedeno: da su XX i XY, zbog postojanja razloga iz člana 166 stav 1 tačka 2 i 3 Zakona o prekršajima, lišeni slobode u službenim prostorijama CB Budva dana 14.2.2022. godine, u 15:15 časova, kojom prilikom je službenik VV, u hodniku CB Budva jasno saopštio razloge za njihovo lišenje slobode i tom prilikom ih upoznao sa njihovim pravima; da su ta lica, nakon što su smješteni u prostorije koje su namijenjene za lica lišena slobode, ponovo tražila od strane policijskog službenika VV, da im se pojasne razlozi za njihovo lišenje slobode, što je policijski službenik ponovo i uradio u hodniku ispred prostorija namijenjenih za smještaj lica lišenih slobode.

Na kraju se navodi: da je advokat LL, koji je punomoćnik XX i XY dana 14.2.2022. godine, u 15:40 časova, telefonskim putem kontaktirao policijskog službenika VV, kojom prilikom je upoznat o razlozima lišenja slobode i vremenu privođenja u Sud za prekršaje.

Uz izjašnjenje je dostavljena dokumentacija i to: Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka br.9/22 od 14.2.2022. godine protiv XX i XY; Prijava za prekršaj protiv XX i XY; službena zabilješka 17/2 br. 03-215/22-853 od 14.2.2022. godine sačinjena povodom obavještanja dežurnog državnog tužioca povodom događaja koji se dogodio 14.2.2022. godine oko 11:30 časova; službena zabilješka 17/2 br. 217/22-5/84 od 14.2.2022. godine sačinjena povodom upućivanja lica u CB Budva; službena zabilješka 17/2 br. 03-215/22-854 od 14.2.2022. godine, povodom lišenja slobode XY; službena zabilješka 17/2 br. 03-215/22-854/2 od 14.2.2022. godine, sačinjena povodom lišenja slobode XX; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina ZZ 17/2 br. 03-215/22-853 od 14.2.2022. godine; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanke ZY 17/2 br. 03-215/22-853/3 od 14.2.2022. godine; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina XY 17/2 br. 03-215/22-853/5 od 14.2.2022. godine; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina XX 17/2 br. 03-215/22-853/4 od 14.2.2022. godine; službena zabilješka PS WW, 17/2 br. 215/22-652 od 4.2.2022. godine, koji je postupao po telefonskoj prijavi XZ i izjavu policijskog službenika VV, koju je dao Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije, povodom podnešene pritužbe tom organu XX i XY.

III Utvrđene činjenice

3. Na osnovu podnešene pritužbe, dostavljene dokumentacije, izjašnjenja Uprave policije 17/2 broj 03-074/22-1315/2 kao i dokumentacije dostavljene uz izjašnjenje, utvrđeno je:

- da se između podnosilaca pritužbe i porodice Z vodio spor pred Osnovnim sudom u Kotoru zbog uznemiravanja svojine gdje je tužiteljka bila ZZ, te da je tužba odbijena kao neosnovana koju presudu je potvrdio i Viši sud u Podgorici;
- da je 4.2.2022. godine, XZ telefonskim putem podnijela prijavu CB Budva, zbog uzurpiranja

- njenog posjeda – terase;
- da je navedenog dana PS CB Budva, WW izašao na lice mjesta gdje je legitimisao zatečena lica, nakon čega je obavio razgovor sa prisutnima;
  - da je na licu mjesta bila još jedna ženska osoba koja se udaljila sa lica mjesta, dok je on upisivao podatke prisutnih na lice mjesta, kada je advokat porodice Z izjavio da je to njegova supruga;
  - da je o navedenom događaju obaviješten dežurni tužilac u ODT Kotor, koji se izjasnio da nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti;
  - da je policijski službenik tada izdao upozorenje prisutnima i uputio ih da probleme rješavaju mirnim putem;
  - da je 14.2.2022. godine, oko 11:30 časova, telefonskim putem CB-u Budva, prijavu podnio XZ;
  - da je na lice mjesta izašla patrola interventne jedinice koja je obavila razgovor sa prisutnima i „uputila“ ih u CB Budva radi uzimanja obavještenja u svojstvu građanina;
  - da je službenik CB Budva VV, prikupio obavještenja u svojstvu građanina od XY koje je započeto u 14:15 časova a završeno u 14:45 časova, što je konstatovano u istom;
  - da je službenik CB Budva VV, prikupio obavještenja u svojstvu građanina od XY koje je započeto u 13:45 časova a završeno u 14:15 časova, što je konstatovano u istom;
  - da je službenik CB Budva VV, prikupio obavještenja u svojstvu građanina od ZX koje je započeto u 12:30 časova, a završeno u 14:05 časova, gdje je konstatovano u Zapisniku da je završeno u 18:05, a se očigledno radi o grešci u kucanju;
  - da je službenik CB Budva VV, prikupio obavještenja u svojstvu građanina od ZZ, koje je započeto u 13:05 časova a završeno u 13:40 časova, što je konstatovano u istom;
  - da je o svemu obaviješten nadležni državni tužilac, koji se izjasnio da u radnjama događaja nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti;
  - da su XX i XY lišeni slobode zbog osnova sumnje da su počinili prekršaj i člana 8 i 10 Zakona o javnom redu i miru i razloga iz člana 166 Zakona o prekršajima;
  - da je nadležnom Sudu za prekršaje u Budvi podnešen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv XX i XY;
  - da je u službenim zabilješkama o lišenju slobode za oba lica konstatovano da su lišeni slobode u 15:15 časova 14.2.2022. godine i to XZ zbog postojanja razloga iz člana 166, stav 1 tačka 2 i tačka 3 Zakona o prekršajima i osnovane sumnje da je počinio prekršaj, a XX zbog postojanja razloga iz člana 166, stav 1, tačka 3 Zakona o prekršajima i osnovane sumnje da je počinio prekršaj iz člana 8. Zakona o javnom redu i miru;
  - da su u službenim zabilješkama povodom lišenja slobode, konstatovana prava lica lišenih slobode, međutim da u dokumentaciji ne postoji formalni dokaz o tome da su lica lišena slobode upoznata sa svojim pravima shodno članu 180 Pravilnika o obavljanju određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova²;
  - da je u Zapisniku o obezbjeđenju lica lišenog slobode XX, konstatovano da je primio informativni list i da je isti to potvrdio svojim potpisom;
  - da je u Zapisniku o obezbjeđenju lica lišenog slobode XX, konstatovano da je primio informativni list i da je isti to potvrdio svojim potpisom;
  - da su lica lišena slobode sprovedena Sudu za prekršaje u Budvi u 21:00 časova;
  - da se XX javio Jedinici za HMP u Budvi, jer je osjećao uznemirenost, gdje mu je konstatovan povišen krvni pritisak i stres;
  - da se XZ javio Jedinici za HMP u Budvi, jer je osjećao strah i uznemirenost, gdje mu je konstatovan stres.

² Pravilnika o obavljanju određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list Crne Gore", br. 021/14 od 06.05.2014, 066/15 od 26.11.2015);

IV Relevantno pravo

Domaće pravo

4. Ustav Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 001/07 od 25.10.2007, 038/13 od 02.08.2013) propisuje:

“Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.” (član 17)

“Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti”. (član 81)

5. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017) propisuje:

“Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjim ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja, kao i mjere za spriječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije.” (član 2);

„Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi.“ (član 28 stav 1)

„Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.“(član 41).

6. Zakonik o krivičnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 057/09 od 18.08.2009, 049/10 od 13.08.2010, 047/14 od 07.11.2014, 002/15 od 16.01.2015, 035/15 od 07.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 028/18 od 27.04.2018, 116/20 od 04.12.2020, 145/21 od 31.12.2021) propisuje:

“Lice lišeno slobode od strane nadležnog državnog organa mora biti odmah obaviješteno, na svom jeziku ili na jeziku koji razumije, o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato da nije dužno ništa da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga sam izabere, da zahtijeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje sam odredi, kao i diplomatsko konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez državljanstva ili izbjeglici.” (član 5 stav 1)

7. Zakon o prekršajima ("Službeni list Crne Gore", br. 001/11 od 11.01.2011, 006/11 od 25.01.2011, 039/11 od 04.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 043/17 od 04.07.2017, 051/17 od 03.08.2017) propisuje:

Ovlašćeni policijski službenik ili drugo službeno lice, kad je ovlašćeno posebnim zakonom, ukoliko postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo prekršaj, može to lice lišiti slobode, ako (...):

2) to lice nema prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, a postoje okolnosti koje ukazuju da će pobjeći ili otići u drugu državu radi izbjegavanja odgovornosti za prekršaj;

3) postoje okolnosti koje ukazuju da će ponoviti prekršaj ili dovršiti pokušani prekršaj;(…)

U slučaju iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik odnosno drugo službeno lice dužno je da sačini službenu zabilješku koja sadrži vrijeme i mjesto lišenja slobode i da to lice, odmah, bez odlaganja, uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, privede u sud;(…)

Lice lišeno slobode mora biti odmah obaviješteno na svom jeziku ili na jeziku koji razumije o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato da nije dužno ništa da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga samo izabere, da zahtijeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje samo odredi, kao i diplomatski, odnosno konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik

odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez državljanstva.” (član 166 stav 1 tačka 2 i 3 stav 2 i 5)

8. Zakon o javnom redu i miru ("Službeni list Crne Gore", br. 064/11 od 29.12.2011, 056/20 od 15.06.2020) propisuje:

“Ko na javnom mjestu izazove osjećanje ugroženosti kod drugog prijetnjom da će napasti na život ili tijelo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 eura do 1.500 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.” (član 8)

“Ko na javnom mjestu podstrekava ili izaziva drugog na tuču, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 150 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 30 dana.

Ko na javnom mjestu fizički napadne drugog ili se fizički obračunava, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 350 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.” (član 10)

“Ovlašćeni policijski službenik ili drugo službeno lice, kad je ovlašćeno posebnim zakonom, ukoliko postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo prekršaj, može to lice lišiti slobode, ako:

- 1) nije poznat identitet tog lica;
- 2) to lice nema prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, a postoje okolnosti koje ukazuju da će pobjeći ili otići u drugu državu radi izbjegavanja odgovornosti za prekršaj;
- 3) postoje okolnosti koje ukazuju da će ponoviti prekršaj ili dovršiti pokušani prekršaj;
- 4) postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze koji su važni za prekršajni postupak.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik odnosno drugo službeno lice dužno je da sačini službenu zabilješku koja sadrži vrijeme i mjesto lišenja slobode i da to lice, odmah, bez odlaganja, uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, privede u sud.

(3) Izuzetno, ukoliko se lice lišeno slobode, zbog objektivnih razloga ne može privesti u sud u skladu sa stavom 2 ovog člana, ovlašćeno lice iz stava 1 ovog člana, dužno je da lice lišeno slobode privede čim prestanu razlozi zbog kojih se to lice nije moglo privesti, a najkasnije u roku od 12 časova.

(4) Ukoliko ovlašćeni policijski službenik odnosno drugo službeno lice, liši slobode lice iz stava 1 ovog člana poslije 22 časa, to lice će privesti nadležnom sudu na početku radnog vremena suda, uključujući i neradne dane.

(5) Lice lišeno slobode mora biti odmah obaviješteno na svom jeziku ili na jeziku koji razumije o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato da nije dužno ništa da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga samo izabere, da zahtijeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje samo odredi, kao i diplomatski, odnosno konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez državljanstva.” (čl.166)

9. Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 044/12 od 09.08.2012, 036/13 od 26.07.2013, 001/15 od 05.01.2015, 087/18 od 31.12.2018) propisuje:

“Policijski poslovi, u smislu ovog zakona, su:

(...) sprječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja(...) (član 10 stav 3)

“Policijski poslovi obavljaju se sa ciljem da se obezbijedi jednaka zaštita bezbjednosti, prava i sloboda, primijeni zakon i obezbijedi vladavinu prava.”(član 12)

“Policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima.

Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije.” (član 14)

“Fizičko i pravno lice ima pravo da podnese pritužbu na rad policijskog službenika kad smatra da je policijski službenik u vršenju policijskih poslova povrijedio neko njegovo pravo ili mu nanio štetu, u roku od šest mjeseci od dana kad je nastala šteta, odnosno povrijeđeno neko njegovo pravo ili sloboda. Policija je dužna da podnosiocu pritužbe dostavi pisani odgovor, u roku od 30 dana od dana prijema pritužbe.

Podnosiocu pritužbe omogućiće se učešće u postupku provjere i utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa pritužbom.” (član 16)

“Policijska ovlašćenja, mjere i radnje su:

- 1) obrada podataka o ličnosti i drugih podataka;
- 2) utvrđivanje identiteta lica i istovjetnosti predmeta;
- 3) pozivanje;
- 4) dovođenje (...);
- 6) davanje upozorenja (...) (član 41 stav 1 tačka 1, 2, 3, 4 i 6)

“Policijski službenik dužan je da lice koje dovodi, prije dovođenja, na njegovom jeziku ili na jeziku koji razumije, upozna sa razlozima dovođenja i pravima: da o dovođenju obavijesti člana porodice ili treće lice od povjerenja, a ako je to lice stranac i diplomatsko konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez državljanstva ili migrantu; na advokata po sopstvenom izboru od momenta dovođenja i na zdravstveni pregled od strane doktora medicine po njegovom izboru.

Ako postoji vjerovatnoća da će lice koje treba dovesti pružiti otpor, dovođenje se može izvršiti i bez prethodnog saopštavanja razloga.” (član 79, stav 1 i 2)

“Davanje upozorenja i izdavanje naređenja vrši se usmeno, pisano, svjetlosnim i zvučnim signalima, znakovima, rukom ili na drugi način propisan aktom iz člana 124 ovog zakona.” (član 84)

“Kontrola i nadzor rada Policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom, kao i od strane Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore kad vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika.” (član 189)

“Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika, u skladu sa zakonom kojim se uređuju nadležnost, ovlašćenja, način rada i postupanje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.” (član 202)

10. Pravilnik o načinu obavljanja odredjenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list Crne Gore", br. 021/14 od 06.05.2014, 066/15 od 26.11.2015) propisuje:

“Ovim pravilnikom propisuje se bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena ovlašćenja u obavljanju tih poslova.” (član 1)

“Policijski službenik je dužan da u vršenju policijskih poslova postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebnoj uznemiravanju ili obavezama.

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća.” (član 6)

“Ukoliko postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj, policijski službenik je dužan da preduzme sve potrebne mjere, a naročito da se: pronađe učinilac krivičnog djela ili prekršaja, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne (...).” (član 23 stav 1 tačka 1)

“Policijski službenik koji je odredio zadržavanje lica ili koji izvršava zadržavanje na osnovu odluke nadležnog organa dužan je da zadržano lice bez odlaganja pouči i omogući da o zadržavanju obavijesti

lice koje sam odredi, kao i diplomatskog, odnosno konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o raseljenom licu ili licu bez državljanstva.

Policijski službenik iz stava 1 ovog člana dužan je da obavijesti i porodicu lica koje je zadržano ili lice sa kojim živi u vanbračnoj zajednici, osim ako se zadržano lice tome izričito protivi.

O upoznavanju zadržanog lica sa njegovim pravima sačinije se zapisnik koji potpisuje zadržano lice i policijski službenik koji ga je sa njegovim pravima upoznao i omogućio mu da ih ostvari u smislu st. 1 i 2 ovog člana.

O radnjama iz st. 1 i 2 ovog člana policijski službenik koji je odredio zadržavanje upoznaće policijskog službenika koji izvršava zadržavanje i dostaviće mu primjerak zapisnika iz stava 3 ovog člana.

Na zahtjev zadržanog lica o zadržavanju se obavještava i njegov poslodavac, kao i Centar za socijalni rad ako je potrebno obezbijediti zaštitu ili staranje o djetetu ili drugim licima o kojima se stara zadržano lice.” (član 180 stav 1,2,3,4 i 5)

“Upozorenje se daje, u skladu sa zakonom, usmeno, pisano, propisanim znakom, pokretima ruku i tijela, pištaljkom, pisanim obavještenjima na displeju, tehničkim sredstvima za davanje svjetlosnih i zvučnih signala i na drugi pogodan način.

Policijski službenik može upozorenja iz stava 1 ovog člana davati kombinovano u zavisnosti od konkretne situacije.”(...) (član 204 stav 1 i 2)

Međunarodno pravo

11. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda:

“Niko ne smije biti podvrgnut mučenju, ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.“ (član 3)

12. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima propisuje:

“Niko neće biti podvrgnut torturi ili surovom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kazni“ (...) (Član 7)

13. UN Konvencija protiv mučenja i drugih svirepih, nehumanih ili ponižavajućih postupaka ili kazni propisuje:

“Mučenje označava svaki čin kojim se nekom licu namjerno nanose velike patnje, fizičke ili duševne, sa ciljem da se od njega ili nekog trećeg lica dobiju obavještenja ili priznanja, da se kazni za neko djelo koje je ono ili neko treće lice počinilo ili se sumnja da ga je počinilo, da se uplaši ili da se na njega izvrši pritisak ili iz bilo koje druge pobude zasnovane na bilo kakvom obliku diskriminacije, kad takav bol ili takve patnje nanosi službeno lice ili neko drugo lice koje djeluje po službenoj dužnosti ili na osnovu izričitog naloga ili pristanka službenog lica...” (član 1)

14. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda propisuje:

“Niko ne može biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.“ (član3).

“Konvencija jamči svim licima koja tvrde, da su bila podvrgnuta mučenju da se mogu obratiti žalbom vlastima države na čijoj teritoriji se to dogodilo, a dotična država je dužna da im to omogući, kao i da odmah ispita navode žalbe i da ujedno preduzme potrebne mere da se žalilac i eventualni svedoci zaštite od bilo kakvog maltretiranja ili zlostavljanja zbog podnošenja žalbe ili svedočenja.” (član 13). Štaviše, države su obavezne da odmah („u najkraćem roku“), po službenoj dužnosti, pokrenu nepristrasnu istragu kad god postoje osnovi sumnje da je na njihovoj teritoriji izvršen neki akt mučenja

(čl 12). Dakle, mora se voditi neodložna i nepristrasna istraga, bilo po žalbi oštećenog bilo po službenoj dužnosti.

V ZAKLJUČNA OCJENA

15. Instituciji Zaštitnika obratili su se XX, XY i XZ, koji su, u bitnom, prigovorili da imaju spor sa komšijama koji je riješen pred nadležnim sudovima; da su u dva navrata imali razmirice sa istima u vezi sa čim je oba puta bila obaviještena Uprava policije - CB Budva; da su nakon izlaska na lice mjesta službenika UP drugog puta, bili dovedeni u CB Budva radi uzimanja izjave na Zapisnik u svojstvu građanina te da su ta tada bili lišeni slobode i da nijesu imali pravo da obavijeste advokata.

16. Iz presude Osnovnog suda u Kotoru Posl.br. P. 1684/18-15 i presude Višeg suda suda u Podgorici Gž. Br. 413/21-15 od 12.5.2021. godine, utvrđuje se da su podnosioci pritužbe imali spor sa komšijama Z. Sa tim u vezi, Zaštitnik zapaža da je incidentima koji su navedeni u pritužbi, prethodili sudski postupak koji je pravosnažno okončan, a čiji je predmet bio upravo uzurpiranje tog dijela terase na kojem je došlo do nesuglasica između podnosioca pritužbe i njihovih komšija.

17. Na osnovu dostavljenog izjašnjenja konstatuje se da su policijski službenici intervenisali dva puta kako slijedi u nastavku.

Naime, iz službene zabilješke br. 215/22-652, proizilazi da je policijski službenik dana 4.2.2022. godine došao na lice mjesta, postupajući po telefonskoj prijavi XZ, jedne od podnosilaca pritužbe, kojom prilikom je obavio razgovor sa zatečenim građankama/ima XZ, ZZ, ZX, YY, LL i advokatom QQ, utvrdio njihov identitet i izdao mjeru upozorenja. Takođe, u službenoj zabilješci je konstatovano da je u vezi navedenog slučaja upoznat DT u Osnovnom državnom tužilaštvu u Kotoru, koji se izjasnio da u događaju nema elemenata krivičnog djela čije se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti, te da je o radnjama upoznao zamjenika komandira II. Sa tim u vezi, Zaštitnik zaključuje da policijski službenik, u konkretnom slučaju, postupio u skladu sa članom 82 Zakona o unutrašnjim poslovima kojim je propisano da policijski službenik daje upozorenje licu za koje postoji vjerovatnoća da svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem određene radnje može dovesti u opasnost svoju ili bezbjednost drugog lica ili imovinu, ugroziti bezbjednost saobraćaja, narušiti javni red i mir, ometati graničnu kontrolu ili ugroziti i narušiti bezbjednost ličnosti, objekata i prostora iz člana 18 stav 1 tačka 9 ovog zakona, odnosno ometati policijske službenike koji vrše poslove neposrednog obezbjeđenja tih ličnosti, objekata i prostora; ili može izvršiti, podstaći ili izazvati drugo lice da učini krivično djelo ili prekršaj.

Iz dostavljene službene zabilješke se potvrđuje da je na licu mjesta bila još jedna ženska osoba koja se udaljila sa lica mjesta, dok je službenik upisivao podatke prisutnih, te da je advokat porodice Z izjavio da se radi o njegovoj supruzi. Zaštitnik primjećuje da je odredbom člana 72 stav 2 Zakona o unutrašnjim poslovima propisano da se identitet lica izuzetno može provjeriti na osnovu izjave drugog lica čiji je identitet već provjeren, odnosno utvrđen. Dakle, imajući u vidu okolnosti da je, shodno procjeni policijskog službenika, neophodno bilo u konkretnom slučaju izdati samo *upozorenje*, a pri činjenici da navedena osoba nije bila obuhvaćena prijavom koju je podnijela podnositeljka pritužbe, odnosno da je advokat koji je dao na uvid i službenu legitimaciju naveo da se radi o njegovoj supruzi, Zaštitnik zaključuje da, u konkretnom slučaju, nije bilo potrebno legitimisati i tu osobu, te da bi se, u slučaju potrebe, njen identitet mogao nesumnjivo utvrditi i kasnije.

18. U izjašnjenju se dalje navodi da se po prijavi koju je dana 14.2.2022. godine oko 11:30 časova podnio XY, u 11:35 patrola uputila na lice mjesta, a koja je po dolasku obavila razgovor sa prisutim licima, nakon čega su aktere događaja uputili u službene prostorije Centra bezbjednosti Budva gdje je dalje po prijavi postupao policijski službenik VV. Iako zapaža blagovremenost u postupanju policijskih službenika u konkretnom slučaju, Zaštitnik ukazuje da radnja „upućivanja“ nije propisana kao policijsko ovlašćenje, te da je faktički obavljena radnja dovođenja, a kako se i zaključuje iz izjave postupajućeg službenika koju je dao Odjeljenju za unutrašnju kontrolu dana 22.2.2022. godine, a u kojoj je navedeno: „Oko 12,00 časova sam obaviješten da je patrola dovela u službene prostorije CB Budva, lica koja su učestvovala u svadi“. Sa tim u vezi, Zaštitnik primjećuje da prije radnje *dovođenja* policijski službenici nijesu lica upoznala sa razlozima dovođenja i pravima, te da o dovođenju mogu obavijesti člana porodice ili treće lice od povjerenja, kao i o pravu na advokata po sopstvenom izboru od momenta dovođenja i na zdravstveni pregled od strane doktora medicine po izboru, a kako je propisano odredbom člana 79, stav 2 Zakona o unutrašnjim poslovima.

19. Na osnovu uvida u Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanke ZX, Zaštitnik primjećuje da je konstatovano da je uzimanje obavještenja počelo u 12:30 časova a završeno u 18:05, gdje se očigledno radi o grešci prilikom kucanja, a što se zaključuje na osnovu hronologije događaja prema kojoj je isti službenik nastavio da prikuplja obavještenje od ZZ, a koja radnja je započeta u 13:05 časova a završena u 13:40 časova. Međutim, Zaštitnik ukazuje na važnost tačnog navođenja vremena početka i završetka uzimanja obavještenja u svojstvu građanina, iz više razloga, prije svega pravilnog utvrđivanja vremena koliko je lice boravilo u službenim prostorijama u svojstvu građanina a dalje i pravilnog računanja rokova za eventualno preduzimanje ostalih procesnih radnji. I Zakonom o unutrašnjim poslovima, članom 173 stavom 1 tač. 24, kao teža povreda službene dužnosti predviđeno je nesačinjavanje ili neblagovremeno, nepotpuno ili neuredno sačinjavanje službenog dokumenta o preduzimanju službene radnje ili primjeni policijskog ovlašćenja.

Sa tim u vezi Zaštitnik podsjeća i da Evropski komitet za prevenciju mučenja navodi da moraju postojati jasna pravila u pogledu načina na koji se vrši policijsko ispitivanje. Pravila treba, između ostalog, da sadrže sljedeće: obavješćavanje pritvorenika o identitetu (imenu i/ili broju) osoba prisutnih tokom saslušanja; dozvoljenoj dužini trajanja saslušanja; periodima odmora između saslušanja i pauzama tokom saslušanja.(...)Takođe bi trebalo da postoji obaveza sistematskog evidentiranja vremena kad saslušanje počinje i završava, svakog zahtjeva istaknutog od strane pritvorene osobe tokom saslušanja i osoba koje su prisutne tokom svakog saslušanja. CPT želi da doda da elektronsko snimanje policijskih saslušanja predstavlja dodatnu korisnu garanciju protiv zlostavljanja pritvorenika (pored toga što pruža i značajne pogodnosti policiji).³

20. Dalje, Zaštitnik primjećuje da je isti policijski službenik vršio lišenje slobode XX i XY, što se utvrđuje uvidom u službene zabilješke br. 17/2 br. 03-215/22-854 i 17/2 br. 03-215/22-854/2 od 14. februara 2022. godine. Iako je u zabilješkama navedeno da su lica lišena slobode upoznata sa svojim pravima, Zaštitnik primjećuje da ne postoji formalni dokaz da su lica zaista i upoznata o svojim pravima, a što bi potvrdili potpisivanjem Zapisnika koji je trebalo sačiniti shodno članu 180, stav 3 Pravilnika o obavljanju određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova.

Zaštitnik podsjeća da je u praksi međunarodnih tijela ranije prepoznato da je rizik od zlostavljanja najveći u prvim satima lišavanja slobode. Tako CPT dosljedno ističe važnost tri proceduralne garancije, naime: pravo na pristup advokatu, pravo na pristup doktoru i pravo na to da rođak ili treće lice bude obaviješteno, po vlastitom izboru. To pretpostavlja da su osobe lišene slobode o tim pravima uredno obaviještene, usmeno nakon „privođenja“ i, što je prije moguće, pisanim putem (npr. putem „pisma o

³ 3 Izvještaj CPT/Inf(92)3-part1 - Izvod iz 2. opšteg izveštaja – paragraf 39;

pravima“ ili drugog dokumenta kojim se utvrđuju prava osoba u policijskom pritvoru) na jeziku koji one razumiju. Ovo “trojstvo prava“ trebalo bi se primjenjivati od samog početka lišenja slobode od strane policije - to jest, kada je dotična osoba dužna ostati u policiji.

Uvidom u Zapisnik o obezbjeđenju lica lišenog slobode/zadržanog lica, konstatovano je da su oba lica primili informativni list za LLS/ZL, što nedvosmisleno ukazuje da su bila upoznata o svojim pravima u tom momentu, dakle nakon što su predata dežurnoj službi na dalju nadležnost i obezbjeđenje.

Iako prilikom faktičke radnje dovođenja u CB Budva, kao i prilikom lišavanja slobode, podnosiocima pritužbe nije omogućen kontakt sa advokatom, Zaštitnik primjećuje da iz spisa predmeta proizilazi, da je advokat podnosioca pritužbe dana 14.2.2022. u 15.40 telefonskim putem kontaktirao postupajućeg službenika VV kojom prilikom je službenik VV upoznao advokata sa razlozima lišenja slobode podnosioca pritužbe i vremenu njihovog privođenja u Sud za prekršaje.

21. Zaštitnik je u ranije donijetim Mišljenjima davao preporuke koje se odnose na obezbjeđivanje audio i vizuelnog snimanja prilikom „saslušanja“ lica lišenih slobode.⁴ Zaštitnik ponovo ukazuje da je saslušanje u kancelarijama inspektora, najkritičnija faza boravka u policijskoj stanici u pogledu zlostavljanja, što je već konstatovano i u više izvještaja CPT-a. Lice lišeno slobode tokom saslušanja nikada i nikako ne smije biti udarano ili vrijeđano. Dobra praksa u slučajevima saslušanja jeste da se cijeli tok saslušanja snimi pomoću audio i video uređaja, i da se time osumnjičeni štiti od zlostavljanja, a policajac od eventualnih kasnijih lažnih optužbi za zlostavljanje. Takođe, Zakonom o unutrašnjim poslovima⁵ članom 44 predviđena je mogućnost audio-vizuelnog snimanja radnje policijskih službenika, u cilju zaštite bezbjednosti lica i imovine, vršenjem policijskih ovlašćenja.

22. Uvidom u dokumentaciju dostavljenu od strane podnosioca pritužbe, Zaštitnik zapaža da su podnosioci pritužbe, dana kada su bili lišeni slobode, pregledani od strane jedinice za HMP, te da je XX konstatovan povišen krvni pritisak i stres dok je XY konstatovan stres, što je i navedeno u izvještajima ljekara u HMP br. protokola 905 i 906. U odnosu na navedeno, Zaštitnik nije mogao utvrditi da su podnosioci pritužbe koji su bili lišeni slobode bili izloženi patnjama koje prevazilaze nezaobilazni nivo patnje svojstven pritvoru.

Na osnovu iznijetog, a polazeći od načela pravde i pravičnosti Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore u skladu sa članom 20 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore

Upravi policije da:

- a) prilikom preduzimanja policijskog ovlašćenja - radnje dovođenja, u potpunosti postupaju u skladu sa članom 79 Zakona o unutrašnjim poslovima;
- b) prilikom zadržavanja lica u potpunosti postupaju u skladu sa članom 180 Pravilnik o načinu obavljanja odredjenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova;
- c) radnje prikupljanja obavještenja u vezi rasvjetljavanja krivičnih djela ili prekršaja u službenim prostorijama snima uređajima za audio-vizuelno snimanje u cilju zaštite bezbjednosti lica i imovine vršenjem policijskih poslova, kontrole primjene policijskih ovlašćenja, kao i zaštite policijskih službenika, shodno čl. 44 st. 1 Zakona o unutrašnjim

⁴ https://www.ombudsman.co.me/docs/1607673677_20112020-prpeoruka-cbpg.pdf

⁵ "Službeni list Crne Gore", br. 070/21 od 25.06.2021, 123/21 od 26.11.2021. godine;

poslovima i standardu Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovečnih ili ponižavajućih kazni ili postupaka (CPT)⁶.

Zaštitnik će date preporuke pratiti u kontinuitetu.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Mirjana Radović

Dostaviti:

- podnosiocima pritužbe;
- Upravi policije – direktoru;
- Regionalnom Centru bezbjednosti „Jug“ – Odjeljenje bezbjednosti Budva;
- a/a.

---

⁶ Standardi CPT-a: “CPT želi da doda da elektronsko snimanje policijskih saslušanja predstavlja dodatnu korisnu garanciju protiv zlostavljanja pritvorenika (pored toga što pruža i značajne pogodnosti policiji)”, stav 39.